

A TANTÁRGY ADATLAPJA

1. A képzési program adatai

1.1 Felsőoktatási intézmény	Babeş-Bolyai Tudományegyetem - Kolozsvár
1.2 Kar	Református Tanárképző és Zeneművészeti Kar
1.3 Intézet	Református Tanárképző és Zeneművészeti Intézet
1.4 Szakterület	Zene
1.5 Képzési szint	Licenc
1.6 Szak / Képesítés	Zene / Zenetanár

2. A tantárgy adatai

2.1 A tantárgy neve	Zeneelmélet-szolfézs-zenediktálás 5. TLM 3501						
2.2 Az előadásért felelős tanár neve	Dr. Péter Éva						
2.3 A szemináriumért felelős tanár neve	Drd. Kálló Krisztián						
2.4 Tanulmányi év	III	2.5 Félév	I	2.6. Értékelés módja	Vizsga	2.7 Tantárgy típusa	Kötelező/alaptantárgy

3. Teljes becsült idő (az oktatási tevékenység féléves óraszámja)

3.1 Heti óraszám	2	melyből: 3.2 előadás	1	3.3 szeminárium/labor	1
3.4 Tantervben szereplő össz-óraszám	28	melyből: 3.5 előadás	14	3.6 szeminárium/labor	14
A tanulmányi idő elosztása:					óra
A tankönyv, a jegyzet, a szakirodalom vagy saját jegyzetek tanulmányozása					20
Könyvtárban, elektronikus adatbázisokban vagy terepen való további tájékozódás					4
Szemináriumok / laborok, házi feladatok, portofóliók, referátumok, esszék kidolgozása					10
Egyéni készségfejlesztés (tutorálás)					6
Vizsgák					2
Más tevékenységek:					0
3.7 Egyéni munka össz-óraszámja					42
3.8 A félév össz-óraszámja					70
3.9 Kreditszám					3

4. Előfeltételek (ha vannak)

4.1 Tantervi	<ul style="list-style-type: none"> Zeneelmélet-szolfézs-zenediktálás tantárgy első és második évének sikeres elvégzése
4.2 Kompetenciabeli	<ul style="list-style-type: none"> Középfokú szolmizálókészség és kottaolvasás

5. Feltételek (ha vannak)

5.1 Az előadás lebonyolításának feltételei	<ul style="list-style-type: none">
5.2 A szeminárium / labor lebonyolításának feltételei	<ul style="list-style-type: none"> Audiovizuális műszerek, zongora megléte

6. Elsajátítandó jellemző kompetenciák

Szakmai kompetenciák	<ul style="list-style-type: none"> – A zenei nyelvezet megértése és a zenei tevékenységek tudatos gyakorlásának megalapozása a zeneelméleti fogalmak rendszerbe foglalt tárgyalása által – A zenei írás-olvasás elsajátítása, a zenei gondolkodás kialakítása, fejlesztése – Az elsajátított elméleti ismeretek elmélyítése a zeneirodalomból vett példák, valamint gyakorlatok elemzése, hallás utáni felismerése, írásos rögzítése és az írott forma reprodukálása által – Abszolút és relatív szolmizáció elsajátítása
Transzverzális kompetenciák	<ul style="list-style-type: none"> –A diák tudja megvalósítani felelősségteljesen a szakmai feladatait –A csapatmunka gyakorlatának megismerése, a különböző szintű szerepekkel és tevékenységekkel való megismerkedés, azok begyakorlása –Az egyéni folyamatos szakmai fejlődés szükségességének felismerése; a tanulás forrásainak és technikájának hatékony használata az egyéni szakmai fejlődés elérése érdekében

7. A tantárgy célkitűzései (az elsajátítandó jellemző kompetenciák alapján)

7.1 A tantárgy általános célkitűzése	A tantárgy célja a zenei készségek (írás, olvasás, zenei gondolkodás) fejlesztése, amelynek elméleti alapjait a zeneelmélet, a gyakorlati alkalmazást a szolfézs, és zenediktálás biztosítja. Ez az összetett tevékenység bármilyen zenei tevékenység alapjául szolgál. Hozzásegíti az egyetemi hallgatókat, hogy a zenét, mint érthető szöveget fogják fel.
7.2 A tantárgy sajátos célkitűzései	A diák értse meg és tudja alkalmazni a zeneelméleti fogalmakat, legyen képes hallás után írásban rögzíteni közép nehézségű egyszólamú, valamint könnyű kétszólamú zeneműrészleteket; legyen képes szolmizálni különböző nehézségű zeneműrészleteket; legyen képes elemezni a zeneirodalomból vett példákat az elsajátított zeneelméleti ismeretek alapján.

8. A tantárgy tartalma

8.1 Előadás	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
1. A tonális hangrendszer kitágítása a XIX. század végétől kezdve. Fogalmak: labilis, bi- és politonalitás, atonalitás Bibliográfia: Benkő: 30–31. l. Giuleanu: 344–352. l	-párbeszéd -analízis -szemléltetés -közlés -modellálás	
2. Az oktávszakasz egyenlő szelvényekre osztásából létrehozott hangsorok: Fogalmak: egészhangú skála, Bibliográfia: Benkő: 88, 100, 477. l. Giuleanu: 356–359. l. Kovács: 159–163. l.	-párbeszéd -analízis -szemléltetés -közlés -modellálás	

<p>3. Messiaen korlátoltan transzponálható hangsorai. Fogalmak: disztanciaelvű skálák Messiaen hangsorai. Bibliográfia: Benkő: 88, 100, 477. 1. Giuleanu: 356–359. 1. Kovács: 159–163. 1.</p>	<p>-párbeszéd -analízis -szemléltetés -közlés -modellálás</p>	
<p>4. . Dodekafónia. Szerializmus. Fogalmak: második bécsi iskola, kromatikus skála, alapsor, megfordítás, rák, rákmegfordítás. Bibliográfia: Benkő: 91. 1. Giuleanu: 360–366. 1.</p>	<p>-párbeszéd -analízis -szemléltetés -közlés -modellálás</p>	
<p>5. . Dodekafónia. Szerializmus. Fogalmak: második bécsi iskola, kromatikus skála, alapsor, megfordítás, rák, rákmegfordítás. Bibliográfia: Benkő: 91. 1. Giuleanu: 360–366. 1.</p>	<p>-párbeszéd -analízis -szemléltetés -közlés -modellálás</p>	
<p>6. Politonalitás Fogalmak: kettőnél több hangmen jelenléte Bibliográfia: Benkő: 327. 1. Giuleanu: 352–356. 1.</p>	<p>-párbeszéd -analízis -szemléltetés -közlés -modellálás</p>	
<p>7. Politonalitás Fogalmak: kettőnél több hangmen jelenléte Bibliográfia: Benkő: 327. 1. Giuleanu: 352–356. 1.</p>	<p>-párbeszéd -analízis -szemléltetés -közlés -modellálás</p>	
<p>8. Neomodális rendszerek. Fogalmak: integrált hangsorok, polimodális kromatika Bibliográfia: Benkő: 287. 1. Giuleanu: 367–377. 1.</p>	<p>-párbeszéd -analízis -szemléltetés -közlés -modellálás</p>	
<p>9. . Bartók Béla tengelyrendszere. Fogalmak: tengelyrendszer Bibliográfia: Benkő: 401. 1. Kovács: 79–108. 1.</p>	<p>-párbeszéd -analízis -szemléltetés -közlés -modellálás</p>	
<p>10. . Bartók Béla tengelyrendszere. Fogalmak: tengelyrendszer Bibliográfia: Benkő: 401. 1. Kovács: 79–108. 1.</p>	<p>-párbeszéd -analízis -szemléltetés -közlés -modellálás</p>	
<p>11. Az arany metszés. Fogalmak: a Fibonacci számsor. Bibliográfia: Benkő: 26. 1. Giuleanu: 377–386. 1.</p>	<p>-párbeszéd -analízis -szemléltetés -közlés</p>	

	-modellálás	
12. Homofon és polifon kórusművek zenei elemzése Bibliografie: Forrai: 101-112	-párbeszéd -analízis -szemléltetés -közlés -modellálás	
13. Homofon és polifon kórusművek zenei elemzése Bibliografie:Forrai: 113-136	-párbeszéd -analízis -szemléltetés -közlés -modellálás	
14. Homofon és polifon kórusművek zenei elemzése Bibliografie: Forrai: 151-172	-párbeszéd -analízis -szemléltetés -közlés -modellálás	
Bibliografia Berger, W.G.: <i>Dimensiuni modale</i> . Editura Muzicală, București, 1979 Diaconu, Adrian: <i>Teorie superioară a muzicii</i> . Conservatorul "George Enescu", Iași, 1978. Duțică, Gheorghe, <i>Fenomenul polimodal în viziunea lui Olivier Messiaen</i> , Ed. Artes, Iași, 200 Forrai Miklós, <i>Öt évszázad kórusa</i> , Zeneműkiadó, Budapest, 1998 Giuleanu, Victor, Iușceanu Victor <i>Tratat de teorie a muzicii</i> . Editura Muzicală, București, 1986 Keszler Lőrinc, <i>Zenei alapismeretek</i> . Zeneműkiadó, Budapest, 2000. Lendvai Ernő: <i>Bartók és Kodály harmóniavilága</i> , Budapest 1975. Peter Eva, <i>The Endre Ady poems featured within László Halmos' oeuvre</i> , Studia Universitatis Babeș-Bolyai Musica, Volum Nr: LXIV-2, An: 2019. Péter Éva, <i>Zeneelmélet</i> , Presa Universitara Clujeana Kiadó, Kolozsvár, 2017. Râpă, Constantin: <i>Teoria superioară a muzicii</i> . Vol.I. Sisteme Tonale; Vol.II. Ritmul. Ed. Media Muzica, Cluj, 2001-2002. Salzman, Eric: <i>A 20. század zenéje</i> . Zeneműkiadó, Budapest, 1980.		
8.2 Szeminárium / Labor	Didaktikai módszerek	Megjegyzések

<p>1. Alterált fokú tonális szolfézsgyakorlatok. Kétszólamú barokk szolfézsgyakorlatok Bibliografiae: Rîpă-Nedelcuț, Culegere de melodii pentru solfegiere, MediaMusica, Cluj-Napoca, 2001,24-32 <i>Nedelcuț, Nelida, 120 de solfegii la două voci, MediaMusica, Cluj-Napoca, 2005,3-8</i></p>	<p>-gyakorlás -szemléltetés -analízis</p>	
<p>2. Domináns hangnembe moduláló dúr jellegű zenediktálások. Polifonikus zenediktálás: Morley, Sweelinck Bibliografia: Rîpă, Constantin, Curs de dicteu tonal-funcțional melodic și ritmic, MediaMusica, Cluj-Napoca, 2008,61-62 <i>Rîpă, Constantin-Nedelcuț, Nelida, Dictee armonice și polifonice, MediaMusica, Cluj-Napoca, 2005, 6.</i></p>	<p>-gyakorlás -szemléltetés -analízis</p>	
<p>3. Alterált fokú tonális szolfézsgyakorlatok, két előjegyzésig. Kétszólamú barokk szolfézsgyakorlatok. Bibliografia: Rîpă, Constantin-Nedelcuț, Nelida, Culegere de melodii pentru solfegiere, MediaMusica, Cluj-Napoca, 2001, 33-40 <i>Nedelcuț, Nelida, 120 de solfegii la două voci, MediaMusica, Cluj-Napoca, 2005, 9-15</i></p>	<p>-gyakorlás -szemléltetés -analízis</p>	
<p>4. Domináns hangnembe moduláló moll jellegű zenediktálások. Polifonikus zenediktálás Palestrina és Lassus műveiből. Bibliografie: Rîpă, Constantin, Curs de dicteu tonal-funcțional melodic și ritmic, MediaMusica, Cluj-Napoca, 2008,64-65 <i>Rîpă, Constantin-Nedelcuț, Nelida, Dictee armonice și polifonice, MediaMusica, Cluj-Napoca, 2005,7-9</i></p>	<p>-gyakorlás -szemléltetés -analízis</p>	
<p>5. Legtöbb három előjegyzésű tonális szolfézsgyakorlatok. Barokk korabeli kétszólamú szolfézsgyakorlatok Bibliografie: Rîpă, Constantin-Nedelcuț, Nelida, Culegere de melodii pentru solfegiere, MediaMusica, Cluj-Napoca, 2001, 41-50 <i>Nedelcuț, Nelida, 120 de solfegii la două voci, MediaMusica, Cluj-Napoca, 2005,15-22</i></p>	<p>-gyakorlás -szemléltetés -analízis</p>	
<p>6. Dúr hangnem V fokát alteráló zenediktálások. Polifonikus zenediktálások J. des Pres és Claude le Jeune műveiből. Bibliografie: Rîpă, Constantin, Curs de dicteu tonal-funcțional melodic și ritmic, MediaMusica, Cluj-Napoca, 2008,66 <i>Rîpă, Constantin-Nedelcuț, Nelida, Dictee armonice și polifonice, MediaMusica, Cluj-Napoca, 2005,11-15</i></p>	<p>-gyakorlás -szemléltetés -analízis</p>	

<p>7. J.S.Bach korálok szolmizálása orizontális és vertikális vonalban. Bibliografie: Rîpă, Constantin-Nedelcuț, Nelida, Culegere de melodii pentru solfegiere, MediaMusica, Cluj-Napoca, 2001, 51-58 Nedelcuț, Nelida, 120 de solfegii la două voci, MediaMusica, Cluj-Napoca, 2005,23-29 <i>Bach, Johann Sebastian, Vierstimmige Choralgesenge, Editio Musica, Budapest, 1982,55-56</i></p>	<p>-gyakorlás -szemléltetés -analízis</p>	
<p>8. Polifonikus zenediktálások Byrd és Palestrina műveiből Bibliografie: Rîpă, Constantin, Curs de dicteu tonal-funcțional melodic și ritmic, MediaMusica, Cluj-Napoca, 2008, 67 <i>Rîpă, Constantin-Nedelcuț, Nelida, Dictee armonice și polifonice, MediaMusica, Cluj-Napoca, 2005, 16-18</i></p>	<p>-gyakorlás -szemléltetés -analízis</p>	
<p>9. Módosított fokú tonális szolfézsek J.S.Bach korálirodalmában Bibliografie: Rîpă, Constantin-Nedelcuț, Nelida, Culegere de melodii pentru solfegiere, MediaMusica, Cluj-Napoca, 2001, 59-67 Nedelcuț, Nelida, 120 de solfegii la două voci, MediaMusica, Cluj-Napoca, 2005,37-43 <i>Bach, Johann Sebastian, Vierstimmige Choralgesenge, Editio Musica, Budapest, 1982,93-94</i></p>	<p>-gyakorlás -szemléltetés -analízis</p>	
<p>10. Moduláció a párhuzamos dúrba. Háromszólamú homofon zenediktálás: Banchieri és Giovanne da Nola művei Bibliografie: Rîpă, Constantin, Curs de dicteu tonal-funcțional melodic și ritmic, MediaMusica, Cluj-Napoca, 2008,68 <i>Rîpă, Constantin-Nedelcuț, Nelida, Dictee armonice și polifonice, MediaMusica, Cluj-Napoca, 2005, 18</i></p>	<p>-gyakorlás -szemléltetés -analízis</p>	
<p>11. Szolfézsgyakorlatok diatonikus hangnemi kitéréssel. Kétszólamú szolfézs gyakorlatok a klasszicizmus korából Bibliografie: Rîpă, Constantin-Nedelcuț, Nelida, Culegere de melodii pentru solfegiere, MediaMusica, Cluj-Napoca, 2001, 75-79 <i>Nedelcuț, Nelida, 120 de solfegii la două voci, MediaMusica, Cluj-Napoca, 2005,54-60.</i></p>	<p>-gyakorlás -szemléltetés -analízis</p>	
<p>12. Alterált fokok dúrban és mollban. Háromszólamú zenediktálás Jakob Regnart és Orazio Vecchi műveiből. Bibliografie: Rîpă, Constantin, Curs de dicteu tonal-funcțional melodic și ritmic, MediaMusica, Cluj-Napoca, 2008,71-72 <i>Rîpă, Constantin-Nedelcuț, Nelida, Dictee armonice și polifonice, MediaMusica, Cluj-Napoca, 2005,19</i></p>	<p>-gyakorlás -szemléltetés -analízis</p>	

13. Moduláló jellegű diatonikus szolfézsek. Két szólamú klasszikus szolfézsek. Bibliografie: Rîpă, Constantin-Nedelcuț, Nelida, Culegere de melodii pentru solfegiere, MediaMusica, Cluj-Napoca, 2001, 80-85 Nedelcuț, Nelida, 120 de solfegii la două voci, MediaMusica, Cluj-Napoca, 2005, 61-66	-gyakorlás -szemléltetés -analízis	
14. Moduláció a dominánshoz moll hangnemben. Négy szólamú koráll jellegű zenediktálás. Bibliografie: Rîpă, Constantin, Curs de dicteu tonal-funcțional melodic și ritmic, MediaMusica, Cluj-Napoca, 2008, 73 <i>Rîpă, Constantin-Nedelcuț, Nelida, Dictee armonice și polifonice, MediaMusica, Cluj-Napoca, 2005, 20-21</i>	-gyakorlás -szemléltetés -analízis	
<p>Könyvészet</p> <p>Bach, Johann Sebastian, <i>Vierstimmige Choralgesenge</i>, Editio Musica, Budapest, 1982</p> <p>Dumitrescu, Ion, 120 solfegii de grad superior, Vol.I., Editura Muzicală, București, 1985</p> <p>Kodály Zoltán: Tricinia, Editio Musica, Budapest, 1992</p> <p>Legányné Hegyi Erzsébet: Bach példatár, II, Editio Musica, Budapest, 1995</p> <p>Musat, Rodica, Dicteul melodic-Metodă de dezvoltare a muzicalității, RISOPRINT, Cluj-N, 2008</p> <p>Nedelcuț, Nelida, <i>120 de solfegii la două voci</i>, MediaMusica, Cluj-Napoca, 2005</p> <p>Odăgescu, Irina, Studii practice pentru citire în chei la două voci, Editura Fundației România de Măine, București, 1996</p> <p>Plaian Carmen, Curs de exerciții de intonație pentru solfegiere, MediaMusica, Cluj-Napoca, 2010</p> <p>Rîpă, Constantin, <i>Curs de dicteu tonal-funcțional melodic și ritmic</i>, MediaMusica, Cluj-N, 2008</p> <p>Rîpă, Constantin-Nedelcuț, Nelida, <i>Dictee armonice și polifonice</i>, MediaMusica, Cluj-N, 2005</p> <p>Rîpă, Constantin-Nedelcuț, Nelida, <i>Culegere de melodii pentru solfegiere</i>, MediaMusica, Cluj-Napoca, 2001</p> <p>Kodály Zoltán: Tricinia, Editio Musica, Budapest, 1992</p> <p>Legányné Hegyi Erzsébet: Bach példatár, II, Editio Musica, Budapest, 1995</p> <p>Musat, Rodica, Dicteul melodic-Metodă de dezvoltare a muzicalității, RISOPRINT, Cluj-N, 2008</p> <p>Odăgescu, Irina, Studii practice pentru citire în chei la două voci, Editura Fundației România de Măine, București, 1996</p> <p>Plaian Carmen, Curs de exerciții de intonație pentru solfegiere, MediaMusica-Napoca, 2001</p>		

9. Az episztemikus közösségek képviselői, a szakmai egyesületek és a szakterület reprezentatív munkáltatói elvárásainak összhangba hozása a tantárgy tartalmával.

Megfelelő szakmai képzés a zeneelmélet, zenei írás és olvasás területén.

10. Értékelés

Tevékenység típusa	10.1 Értékelési kritériumok	10.2 Értékelési módszerek	10.3 Aránya a végső jegyben
10.4 Előadás	A zeneelmélethez tartozó kérdések, fogalmak ismerete.	Ellenőrzés írásbeli teszt által	30%
	Zeneelméleti kérdések gyakorlati alkalmazása .	Házi dolgozatok ellenőrzése	10%

10.5 Szeminárium / Labor	Egyszólamú és kétszólamú zenediktálás hallás utáni rögzítése	A zenei hallás fejlődésének ellenőrzése zenediktálás által.	30%
	-Szolfézs darabok eléneklése (tanult anyag és prima vista) -népdalok, zeneművek emlékezetből történő éneklése.	A kottaolvasási készség fejlődésének ellenőrzése a szolfézs gyakorlatok eléneklése által. Zenei memória fejlődésének ellenőrzése a memoriter darabok eléneklése által.	30%
10.6 A teljesítmény minimumkövetelményei			
Közepes nehézségű egy és kétszólamú zenediktálás hallás utáni írásbeli rögzítése. Egy, két, három szólamú zeneművek prima vista olvasása.			

Kitöltés dátuma

2021. szeptember 18.

Előadás felelőse

dr. Péter Éva

Szeminárium felelőse

drd. Kálló Krisztián

Az intézeti jóváhagyás dátuma

2021.09.23

Intézetigazgató